
La inscripció llatina de la façana antiga de la casa de la Ciutat (1550)

Xavier Esluga, Universitat de Barcelona

Com a pòrtic de les sessions del Congrés, presentem l'estudi de la inscripció esculpida el 1550 i inserida a la façana antiga de la casa de la Ciutat, coneguda especialment arran de la divulgació que Jeroni Pujades en fa a la *Corònica Universal del Principat de Catalunya*. En primer lloc, s'abordarà el contingut del text, que, entre altres coses, presenta un sumari de la història de Barcelona des de la fundació mítica per Hèrcules, el posterior creixement sota el domini dels cartaginesos, els romans i els gots, i la reconquesta en època de Carlemany i de Lluís el Pietós. També analitzarem les referències a fets i actuacions històriques del segle XVI (reforç de les obres defensives, reformes de les institucions educatives, concili de Trento) que el mateix text menciona, relacionant-les amb les figures de l'emperador Carles V i del llavors príncep Felip. Es farà especial èmfasi en relacionar aquests fets històrico-mítics al·ludits pel text epigràfic amb els relats de la historiografia renaixentista, tot remarcant-ne els motius i elements tòpics. També es remarcarà el caràcter formulari d'algunes seqüències del text llatí (*procurantibus, condita ...aucta ...culta ...SPQB*), enllaçant-lo amb el *revival* del formulari epigràfic clàssic, prou conegut a la Barcelona cincientista. Per últim, s'intentarà posar llum sobre l'encàrrec mateix de la inscripció per part de la municipalitat barcelonina i els intel·lectuals que hi pot haver rere la creació d'aquest peculiar text epigràfic.

DEO OPTIMO MAXIMO.

CVIVS. MVNERE. PROCVRANTIBVS. DIVIS. RAPHAELE. ANGELO. SEVERO. PRAESVLE. EVLALIA. VIRGINE. PATRONIS. NOSTRIS. BARCINO. AB. HERCVLE. CONDITA. A. POENIS. AVCTA. A. ROMANIS. CVLTA. A. GOTHIS. NOBILITATA. MELIOREM. TAMEN. FORTVNAM. NACTA. CAROLI. MAGNI. ET. LVDOVICI. FILII. AVGG. PIIS. ARMIS. QVIBVS. ILLA. POST. TERRA. MARIQ. X. COMITVM. ET. XIII. REGVM. DVCTV. ATQ. IMPERIO. LONGE. LATEQ. PER. ORBE. CELEBRATA. TANDE. FELICIS. CAROLI. QVINTI. MAXIMI. IMPERATORIS. CXIII. SEMPER. AVG. ET. PHILIPPI. FILII. HISPANIAR. PRINCIPIS. INVICTISSIMOR. AVSPICIIS. PERFICITVR. OMNIBVS. SVIS. NVMERIS. ATQ. PARTIBVS. COMPLETVR. DVM. ET. PIIS. PRINCIPVM. AVCTORITATE. VALLO. FOSSAQ. ALTIORI. CIRCVDATVR. REFECTIS. MVRIS. NOVO. ETIAM. AD. LITVS. STRVCTO. CONCLVDITVR. MVNITISS. ARCIBVS. EXCOGITATISQ. PROPVGNAVLIS. STABILITVR. OMNIGENO. DENIQ. BELLI. APPARATV. MIRIFICE. MVNITVR. ET. SENATVS. ETIAM. DECRETO. NE. VIDERETVR. FIRMIORIS. OBLITA. PRAESIDII. QVO. IPSAM. PLVRIMVM. VALVISSE. DOCENT. PRAECLARA. EIVS. STATVTA. A. PLVRIMIS. CIVITATIBVS. INDE. VSVRPATA. INSTITVTO. PRIVS. GYMNASIO. AD. EXEMPLVM. PARISIENSIS. ACADEMIAE. HAE. PVBLICI. CONSILII. AEDES. CONSUMANTVR. ANNO. A. CONDITIONE. MVNDI. CIRCITER. VMD. BARCINONIS. IIMDCC. ROMAE. IIMCCC. A. NATIVITATE. CHRISTI. MDL. QVO. IVLIVS. III. MAXIMO. PONTIFICATV. CCXXXIII. INITIATVS. ANNVM. IVBILEI. PROMVLGAT. SANTASQ. PORTAS. APERIT. ET. SACRVM. OECVMENICVM. CONCILIVM. REVOCAT. TRIDENTVM. APHRICA. A. CAESARIS. EXPVGNATUR. EXERCITV.

S. P. Q. B.

(Andrés Avelino Pi Y ARIMON, *Barcelona antigua y moderna*, Barcelona, T. Gorchs, 1854, vol. I, pàg. 402-403)